

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT

flexibilisering

Plan van aanpak 2020

Introductie

Aan de zone nemen momenteel 18 instellingen deel met uiteenlopende visies en projecten op het gebied van flexibilisering¹. Om het complexe multidisciplinaire vraagstuk behapbaar te houden, is er het afgelopen jaar gewerkt met vier studentroutes als conceptuele weergave van flexibilisering. In 2020 zullen concrete projecten vanuit deze studentroutes opgezet worden.

Op 2 december 2019 heeft OCW de nieuwe strategische agenda gepubliceerd. Flexibilisering wordt daarin als een van de vier ambities genoemd, om goed en snel te kunnen inspelen op de (onderwijs)vraag van verschillende groepen studenten, waaronder (werkende) volwassenen.² Dit sluit heel goed aan bij de ambities van de Versnellingszone en biedt zo een goed vertrekpunt voor onze verdere activiteiten.

In dit plan van aanpak geven wij een reflectie op 2019 en presenteren wij de doelen van 2020, met in het achterhoofd de doelen voor 2023, einddatum van het versnellingsplan.

Reflectie 2019

In de eerste helft van 2019 is de zone gestart met werkgroepen die gefocust waren op de vier studentroutes. Er is hierbij gekeken naar de kaders van het huidige systeem en naar mogelijke samenwerkingsverbanden, ten behoeve van projecten op gebied van de studentroutes. De studentroutes zijn hierbij verder uitgewerkt, o.a. ook tijdens de [sessie met studenten](#). Daarnaast kwam een werkgroep tot een concept-blauwdruk voor route 4 (modulair studeren) en is er een strategieworkshop ten behoeve van individuele instellingen ontwikkeld.

De producten van deze werkgroepen hebben ons verder gebracht in het gedachteproces rondom flexibilisering en het concretiseren van de thematiek. Vanaf september zijn de oude werkgroepen afgesloten en zijn nieuwe werkgroepen ingericht met focus op vier (studentroute-overstijgende) thematische werkgebieden:

- onderwijskundige vraagstukken,
- kwaliteitsvraagstukken,
- technologie en organiseren en
- interne regelgeving en OER (Onderwijs- en Examenreglement).

Naast deze werkgroepen zijn er ook verschillende projecten gestart op basis van de vier studentroutes. Deze projecten zijn uitgeschreven binnen de plannen van aanpak van de deelnemende instellingen (zie bijlagen). Vlak voor het einde van het jaar is een financieringsaanvraag ingediend bij de stuurgroep voor een project waarbij de infrastructurele,

---

¹ Een uitbreiding met 3 universiteiten als nieuwe deelnemers aan de zone is dit voorjaar voorzien.

² Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2019). *Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek. Houdbaar voor de toekomst*. Geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/02/bijlage-1-strategische-agenda-hoger-onderwijs-en-onderzoek-houdbaar-voor-de-toekomst>

didactische en organisatorische kant van studentmobiliteit over de grenzen van instellingen heen wordt ingericht bij (in eerste instantie) drie universiteiten.

Door het jaar heen is er door het kernteam van de zone gesproken op verschillende conferenties, met het doel om mensen te inspireren en tot flexibilisering aan te zetten: de HO-link (DUO en Studielink), de Onderwijsdagen (SURF), de conferentie Leven Lang Ontwikkelen (SER), het VH-jaarcongres, de conferentie Next steps in higher education (Sbo) en de conferentie Strategies Beyond Borders Conference (Hochschulforum Digitalisierung).

Daarnaast is contact geweest met verschillende netwerken binnen het (internationale) hoger onderwijslandschap. Het gaat hier om netwerken zoals het Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO), de Hoger Onderwijs Sector Architectuur (HOSA), het Ketenregie-overleg, de special interest group (SIG) Onderwijslogistiek, Goed Georganiseerde School (HL, HvA, HR) en Europass (EC/DUO). Verder hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de zone, OCW, DUO, studentenbonden en de koepels (VH en VSNU). Een voorbeeld waarin de zone de krachten bundelt met OCW, DUO en de koepels is de analyse & verkenning die gezamenlijk is uitgezet om de bestuurlijke vraagstukken omtrent microcredentials in kaart te brengen. Adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) gaat in het eerste half jaar van 2020 met deze opdracht aan de slag. Het doel is om de bestuurlijke vraagstukken te vertalen naar een inzichtelijk eindproduct dat richting geeft aan besluitvorming, bijvoorbeeld in de vorm van scenario's.

Hiermee hebben wij invulling gegeven aan onze doelstellingen voor 2019, zoals het opbouwen van een actief netwerk en het houden van een constructieve dialoog voor uitbreiding van de experimenteerruimte.

Doelen 2023

Voor de lange termijn beogen we met deze versnellingszone doelen op drie verschillende niveaus te realiseren:

Output projecten binnen en tussen instellingen:

- Er bestaat een veelheid aan actuele flexibele en persoonlijke onderwijspraktijken bij de deelnemende instellingen en daarbuiten.
- Er bestaat een werkende infrastructuur die het mogelijk maakt voor studenten om zich zonder administratieve drempels in te schrijven bij een vak aan een andere instelling.

Output instellingsoverstijgende werkgroepen:

- Er komen best practices/tools beschikbaar over **didactische vraagstukken** die bij flexibilisering een rol spelen.
- Er komen handvatten voor het opstellen van een **Onderwijs- en Examenregeling (OER)**.

- Er komen voorstellen/een whitepaper over hoe omgegaan moet worden met **kwaliteitsvraagstukken** van flexibel onderwijs, zoals de definitie van studentsucces, accreditatie en erkenning van kleine onderwijsmodules en wettelijke kaders.
- Er worden best practices verzameld en evt tools ontwikkeld hoe binnen instellingen om te gaan met de **administratieve organisatie** van flexibilisering en de rol van **technologie** daarbij.

Veranderingen in het stelsel:

Op politiek- en bestuurlijk niveau wordt op basis van de ervaringen uit de experimenten en living labs een gesprek gevoerd over de benodigde stappen om flexibilisering op nog grotere schaal mogelijk te maken. Mogelijkerwijs zijn microcredentials ingevoerd in het stelsel.

Doelen 2020

- In 2020 maken de instellingsoverstijgende werkgroepen een goede start en leveren zij elk een eerste tussenproduct op.
- Voor de werkgroep Technologie en Organiseren is dit eerste tussenproduct een track op de [challenge day](#) in maart 2020 waarbij wij aanbieders van Student Informatie Systemen (SISen) uitdagen om versnellen en vertragen administratief mogelijk te maken binnen het SIS.
- In 2020 wordt de inventarisatie bestuurlijke vraagstukken microcredentials door AEF in samenwerking met OCW, VSNU, VH, DUO, SURF en de Flexibiliseringszone opgeleverd en aan de koepels ter besluitvorming voorgelegd.
- In 2020 zullen ca. 6 strategiewerkshops binnen instellingen worden georganiseerd (naar behoefte). Deze dienen ter ondersteuning bij het formuleren van doelen op het gebied van flexibilisering.
- In januari 2020 organiseren wij een Futures thinking workshop (i.s.m. Hanzehogeschool Groningen) ter inspiratie.

Daarnaast werken in 2020 alle zoneleden aan flexibiliseringsprojecten binnen de eigen instelling en worden hiervoor concrete doelen gesteld. Enkele voorbeelden zullen hieronder genoemd worden. Daarnaast zijn de studentroutes terug te vinden in de plannen van aanpak van de zone instellingen (zie bijlagen).

Studentroute 1: Eigen tempo

- Bij de Hogeschool van Amsterdam wordt onderzocht op welke manier studenten meer ruimte krijgen in eigen tempo te studeren.
- Hogeschool Leiden start in 2020 met het instellingsbrede project 'Basisregistratie Onderwijs met ACO'. Dit project richt zich op het logistiek ondersteunen van flexibilisering, met name op het gebied van studenten die in eigen tempo willen studeren.

- Windesheim start in 2020 een interne pilot met een dynamische vorm van het Bindend StudieAdvies, gericht op het beperken van uitval door meer mogelijkheden te bieden in eigen tempo de norm te halen.

Studentroute 2: Buiten de gebaande paden

- Binnen de alliantie TU/e, UU en WUR start in 2020 de pilot studentmobiliteit. De pilot bestaat enerzijds uit het ontwikkelen van een infrastructuur die het eenvoudig en veilig uitwisselen van studentgegevens mogelijk maakt, en anderzijds uit het herontwerp van onderwijs dat geschikt gemaakt moet worden voor multi-locatie leren.

Studentroute 3: MijnDiploma

- Codarts werkt binnen RASL samen met de Willem de Kooning Academie en Erasmus University College aan een gezamenlijk onderwijsprogramma. RASL richt zich op grensverleggend onderwijs en onderzoek op de grens van kunst en wetenschap, onder meer via de RASL-minor. In 2020 zal de voorbereiding voor een nieuwe RASL-master in gang worden gezet. Net als binnen studentroute MijnDiploma is het idee dat studenten uitgedaagd worden om vraagstukken waar zij zelf mee worstelen op interdisciplinaire wijze te adresseren.
- Binnen de alliantie TU/e, UU, UMCU en WUR wordt in 2020 verder uitgedacht hoe een 'vrije' master te ontwikkelen. Het gaat hierbij om een opleiding zonder inhoudelijke eindtermen, maar wel met duidelijke eindtermen voor academische skills, gebaseerd op o.a. challenge based onderwijs. Er wordt verkend of het mogelijk is een MijnDiploma-achtige masteropleiding geaccrediteerd te krijgen. Daarnaast verkennen een aantal hbo-zoneleden of deze studentroute ook mogelijk is binnen het hbo en wat daarvoor nodig is.

Studentroute 4: Modulair studeren

- Avans houdt zich bezig binnen hun Academie voor de Deeltijd (AVD) met het digitaal ondersteunen van flexibel onderwijs. BOOST IT levert een online omgeving waarin studenten hun eigen leerpad kiezen. Het systeem helpt studenten om de juiste modules te 'stapelen' om zo een diploma te kunnen behalen.
- Bij de Haagse Hogeschool is een leerplatform gestart, waar modulair geleerd kan worden, passend bij de leerbehoefte van duizenden Leven Lang Ontwikkelen studenten. De LLO trajecten zullen o.a. opleidingsvorm vrij, innovatief, schaalbaar en persoonlijk zijn.
- De Universiteit Utrecht gaat binnen haar programma Life Long Learning werken aan kwaliteitszorg, het ontwikkelen van kaders en pilots opzetten met microcredentials op modules en kleinere eenheden van onderwijs voor professionals.
- Aan Wageningen University & Research wordt actief ingezet op het ontsluiten van onderwijseenheden uit geaccrediteerde programma's om aan te bieden aan professionals als modules.

Werkwijze

Binnen de Versnellingszone komen we in 2020 zes keer plenair bijeen. Hier is ruimte voor uitwisseling en intervisie. De zoneleden geven input voor de verschillende gesprekstafels waaraan we op landelijk niveau vanuit het kernteam betrokken zijn. Deze input kan zowel tijdens de plenaire bijeenkomsten als bij de werkgroepen of aparte themabijeenkomsten verzameld worden, bijvoorbeeld in een aparte bijeenkomst over visievorming op microcredentials.

Alle deelnemende instellingen zijn tenminste bij één werkgroep betrokken en hebben zich gecommitteerd aan projecten/pilots op minimaal één van de vier studentroutes (zoals terug te vinden is in de plannen van aanpak van de instellingen).

De werkwijze van deze zone is agile, waarbij geen vastomlijnd programmaplan tot 2023 is geschreven, maar waar continue de koers wordt bewaakt.